

מישיבת נבט

מעייני חיזוק וזמנורה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

לענו וחי נאכט
קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

הכבוד המביא לענווה

שבע"פ שהגאון היא מידה מגונה מאוד, עכ"ז אין זה גורע מענין כבוד הבריות כלל, כמו שלמדנו חז"ל בכמה וכמה מקומות שרצונו ית' שיהיו מכבדים את בריותיו... ראה מדרש רבה שאמר אברהם אבינו על האורחים: 'אם אני רואה אותם חולקין כבוד זה לזה יודע אני שהם בני אדם מהוגנין וכן אמרו בזהר חדש: 'הוי זהיר בכבוד חברך יותר מגופך... וכן אמרו במגילה (דף ג:): 'גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה' ועוד תמצא בחז"ל הרבה בענין זה.

"הרי שזו היא חובתנו ועלינו לקיימה בלי שום חכמות ופקפוקים, לכבד את הבריות מבלי לחשוש שמא יכשלו על ידינו בגאות. אדרבא, צריכים אנו להאמין באמונה שלימה שכאשר האחד מרומם ומכבד את זולתו, אין הכבוד הזה מביאו לידי גאווה כלל. ולא זו בלבד שאין מכשילים אותם אלא אף מביאים אותם ע"י הכבוד לקרבת אלקים ומעוררים את נשמתם ע"י לשוב בתשובה, כי הכבוד מרומם את מוח האדם עד שבכח זה יוכל לקנות את מידת הענווה" (כדת נפש משיבת, מאמר "דרך ארץ קדמה לתורה).

בפרט בימי הספירה אשר מנהגי האבלות שבהם נגרמו מכח הפגם של קדושי עליון על שלפי רום ערכם לא נהגו כבוד זה בזה:

"ואע"פ שבדאי נשגב מבינתנו רום מעלת קדושת תלמידים אלו אשר כל ישראל מתאבלים על פטירתם עד היום הזה, וברור גם שאין זה לפי ערכנו לדון בהם ואולי יש בכך אף משום רמות רוחא. עכ"ז הלא מעשה אבות סימן לבנים, ומחובתנו להתבונן במה שאירע להם ע"פ מה שביארו לנו חז"ל, כדי לדעת ולהשכיל את אשר נוגע אלינו" (סו).

דוקא בימים אלו שומה עלינו להתחזק יותר בכבוד הבריות, לא רק שלא לזכותן במנות שפלות ח"ו, אלא אדרבא להיות מכבדין זה את זה יותר ויותר מבלי לחשוש שמא ע"י נגרום גאווה וריחוק מהשי"ת לזולתנו.

"ועיי' במדרש-שמואל על אבות (פ"ד משנה א') על מאמרם ז"ל 'איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבדי אכבד', ע"ש בביאורו, ומסיים בזה"ל: 'הרי נראה ברור מן הפסוק כי המכבד את הבריות כאילו מכבד את המקום, והשי"ת הבטיחו כי הוא יתברך שמו יכבדהו, אם כן נמצא שהמכבד את הבריות הוא מכובד מאתו יתברך" (סו).

אורח לשעה לא יבין על מה ולמה בחרו באי "ביהכ"נ המפואר" להיות נכנסים אל היכלו דרך גגות וקרפיפות בעוד ששעריו הגדולים והרחבים פתוחים לכל מה דבעי...

יודעי דבר זוכרים עדיין היכן הדברים התחילו, היה זה לאחר דרשתו הנלהבת של אחד המגידים המפורסמים אשר הפליא בדבריו בעוצם גגות הגאווה ותולדותיה וברום מדרגת הענווה, ואשר בעקבותיה נהפך ראש-הקהל דמתא לאיש אחר...

מרום גאוותו ירד מאות מדרגות עד שרכש את מדרגת הענווה והשפלות לכל פרטיה ודקדוקיה, ערב ובוקר סובב הוא בין בתי העיירה בבגדים מרופטים במטרה לקבץ בזיונות באהבה, סובב הוא מבית לבית כאחרון הקבצנים ומפעם לפעם אף משתובב עם ילדי העיירה ומשפיל את כבודו עד לעפר וכו' וכו'.

ערב ובוקר
סובב הוא בין
בתי העיירה
בבגדים
מרופטים
במטרה
לקבץ בזיונות
באהבה...

דא עקא כי בחדשים האחרונים החל מיודענו לסייע גם לשאר בני העיירה לעבוד על מידת הגאווה, הן שמדי בואם לביהכ"נ מזכה הוא אותם בקיתון של בוז מלווה בקיתון של שופכים אותם הוא ממיט עליהם מחלונו הסמוך למבואות בית הכנסת-המפואר. סובר הוא ראש הקהל דגן כי

רק באופן זה יוכל להביא את העיירה כולה לתכלית שלימותה, כאשר כל אנשיה יטעמו מנחת זרוע ענוותנות...

ועתה נפשנו בשאלתנו, וכי אין צדק במעשיו, וכי לא חסד של אמת עושה הוא עם הבריות, הלא אין כמו הבזיון להכניע את האדם לפני בוראו, וכי למה לא יעשה חסד ויהיה ממזדיקי הרבים גם במידה נפלאה זו?

דא עקא שלא כך למדנו רבותינו הקדושים. אדרבא, להיפך הגומר, וכמאמרם 'איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר "כי מכבדי אכבד", והיינו שרצונו יתברך שיכבדו את בריותיו והוי כאילו מכבדים הם אותו יתברך כביכול.

היתכן, וכי רצונו יתברך שנכשיל את בריותיו בעוון הגאווה הנוראה והמאוסה לפניו יתברך בתכלית המיאוס?

"כי הלא פגם הגאווה נורא הוא מאוד ולעומת זאת ענוה היא עיקר שלמות האדם... אלא שמכאן (ע"ש) יש לנו ללמוד

• שאלה • מה שייך לעשות סגולות והשתדלויות בעניין שידוכים, הרי אמרו חז"ל שארבעים יום קודם יצירת הולד מכריזים על זיווג?

תשובה: ראשית יש לדעת שענין הזיווגים הוא עמוק עמוק מי ימצאנו, שהרי חז"ל אומרים ש"הקב"ה יושב ומזווג זיווגים", הוא בעצמו ולא אחר, הקב"ה לא מסר זאת לא למלאך ולא לשום שליח ואף לא לשום צדיק שבעולם, הוא יתברך לבדו עוסק בדבר נשגב זה.

עם כל זה אין זה סתירה לעשות סגולות והשתדלות כמו בכל ענין, כי לפעמים ההשתדלות היא חלק מהדרך שהשי"ת קבע ע"י יגמר הזיווג בשעה טובה וכן בענין הסגולות שהתגלו לצדיקים שבמקרים מסוימים הם חלק מהדרך לקרב השידוך הנכון.

אמנם ברור שאם ההשתדלות או הסגולה אינה מועילה אין מקום לחלישות הדעת, ואדרבא, אסור לאדם לדחוק את קץ ישועתו, וכמו שרואים לפעמים שאדם מתעקש דוקא על שידוך מסוים ובסוף הוא מתחרט ח"ו, וכמובא בספה"ק שלפעמים אדם יכול לקבל את הזיווג שאינו שלו ואז הוא גורם לעצמו סבל ח"ו.

ולכן עיקר העצה היא "תמים תהיה עם ה' אלקיך" לדעת שהקב"ה לא שחך ממך והוא בעצמו עוסק בזיווג ואז כשעושה השתדלות בדרך הממוצע מתוך אמונה ושלמות הנפש הרי הוא פועל בדרך הנכונה והשי"ת יעזור שיזכה לזיווג הנכון והראוי.

• שאלה • מה עושים עם בחור מבוגר שיש לו ייסורים מזה?

תשובה: שיראה להרבות בשמחה, כשיש צורך יצא עם חברים לדבר ולשמח ולהפיג צערו וכמובן להתנהג בקדושה.

אשרינו מה טוב חלקינו

הכנה לבר מצוה לבחורים מחסידי סאדיגורה - ב' אדר תשפ"ו

עזר לו, אם כן בוודאי גם עתה יעזור לו.
מה טוב לדבר עם אחרים.

וכן לזמר ולרקוד, ולנגן בכלי זמר. הכל
מתוך שמחת יהדותנו.

אשרינו מה טוב חלקינו, אנו יודעים מה
אסור לעשות ומה מותר לעשות, השי"ת
יעזור שנזכה לשמוח עימו, כדכתיב
עבדו את השם בשמחה, אנו שמחים
באל- גדול רם ונשא, והרי זה איום
ונורא גדול כמה גדולתו הנוראה, ואין מי
שיהיה נקרא 'בנו' רק אנחנו בני ישראל.

והרי נודע שאדם אוהב את בנו יותר
מכל שאר האנשים, הקב"ה אוהב אותנו
יותר מכל ברואיו, שהרי הוא קורא לנו
בנים. והקב"ה עוזר לנו הרבה ועזר לנו
הרבה. כל אחד יודע כמה השי"ת כבר
עזר לו, וכך גם יעזור לו בעתיד. ועוד
יזכה לישא אשה ולהוליד בנים וללמדם
תורה, ולגלות שיש בורא בעולם.

הנערים סיימו עכשיו ג' בבות משניות, ב"ק ב"מ וב"ב. הם רוצים לשמוע חיזוק על לימוד המשניות.

אה, אה, אשריכם אשריכם, התיקון
הגדול ביותר לנשמה הוא לימוד
המשניות, משנ"ה אותיות נשמ"ה,
דעו לכם שכמה שאתם לומדים יותר
משניות מתקדשת הנשמה שלכם יותר
ויותר. תמשיכו ללמוד משניות ותראו
שהקב"ה יעזור לכם שיהיה לכם מזלות
טובים, ויהיה לכם בנים ותזכו ללמוד גם
עמהם משניות.

אשריכם מה טוב חלקיכם שאתם
יהודים, ואתם יודעים מה שאדם צריך
לעשות בעולם. מיליוני אנשים באו
לעולם ואין יודעים כלל מה מותר מה
אסור, הם מתלבשים עם יצר הרע
ועושים כל דבר אסור, ואילו אנחנו זכינו
להיות מבני ישראל ומתנהגים כפי שבן
מלך צריך להתנהג - אשרינו מה טוב
חלקינו.

הבה נקבל על עצמנו מכאן והלאה את
המצוה של 'עבדו את ה' בשמחה', ללמוד
תורה בשמחה ולהתפלל בשמחה,
ומפעם לפעם לנגן ולעשות ריקודים, כי
אנו מאושרים ביותר מכל בני העולם,
ויש לנו במה לשמוח.

ישנם מיליוני אנשים בעולם שהם לא
יודעים מה הם צריכים לעשות כאן
בעולם. הם נולדו, ועוברים סך שנים,
ומתים ונקברים. מה עושים באמצע? יש
כאלה שאין יודעים כלום, יש להם יצר
הרע, והם הולכים אחר עצת היצר, ואין
יודעים כלום, אח"כ הם מתים ונכנסים
לגהינם רחמנא ליצלן.

לכן אתם צריכים להודות להשי"ת
שאתם יהודים, תלמידים של משה רבינו
שהוא נתן לנו את התורה שבה כתוב
איך יהודי צריך להתנהג, מה הוא מחויב
לעשות, ומה אסור לו לעשות.

יש עבירות שהעובר עליהם הוא חייב
מיתה רח"ל.

וצריך ללמוד ולדעת שאנחנו בני
ישראל, האנשים הכי מאושרים בעולם.
יש להקב"ה אלפים ורבות ומיליונים
נבראים בעולם, ורק אותנו הוא קורא
בשם 'בנים לה' אלקיכם'. יש לנו בורא
כזה גדול, והוא אבינו, צריכים אנו להיות
כ"כ שמחים ומאושרים בזה.

עלינו לשמוח שיש לנו את הקב"ה, עי"ז
יש לנו עולם-הזה ועולם-הבא, וכדכתיב
'עבדו את ה' בשמחה', שצריכים לעבוד
את השי"ת מתוך שמחה. שאנו יודעים
שיש בורא, ואנו יודעים רצונו, אנו
לומדים איך צריך להתנהג, מה מותר
ומה אסור לעשות. הרי אין נברא
יותר מאושר וחשוב מ'בנים אתם לה'
אלקיכם'.

לכן תהיו בשמחה ביהדותכם, ולקבל
על עצמכם לעבוד את ה' בשמחה.
וכשיהודי שמח, סימן שהוא אוהב את
השי"ת ושמח במצותיו.

ולכן נהגו אנשים כשרים בכל עת לנגן
ולרקוד, ואחר כך זוכים לעשות רצון
הבורא בשמחה רבה. ובאמת השמחה
עצמה היא מצוה, כי הוא שמח בהקב"ה.
אשריכם מה טוב חלקיכם.

מהי העצה להיות בשמחה בכל המצבים?

האמת שאם אדם חי עם חברים שלו, גם
כשנופל לפעמים לעצבות גדולה, יספר
לחברו ויקל מעל לבו. ואז מתחזק שכבר
היו לו פעם דאגות יותר גרועות והשי"ת

קדושים תהיו

עלינו לזכור, שכל הנהגות המידות ועניני דרך-ארץ הרי הם
גופי תורה, וכפי המבואר בשיחות-הר"ן (סי' קס"ז) בזה"ל:
"אחד היה מדבר עמו, והיה משבח את איש אחד שמתנהג
ביושר. ואמר עליו בלשון אוכנו, שהאיש הזה הוא "ארינטליך"
[אדם ישר]. ענה הוא ז"ל ואמר: שעל איש ישראלי אין שייך
לומר "ארינטליך". כי אמונת העולם יש להם הנהגות נימוסיות
מה שהשכל והיושר מחייב, שזה נקרא "ארינטליך". אבל
ישראל עם קדוש, אפילו אלו המצוות שהם מצד דרך ארץ, מה
שהיושר והשכל מחייב, אפילו אלו המצוות אין עושים מחמת
דרך ארץ, מצד חיוב השכל והיושר, רק מגורת המלך הבורא
יתברך שמו, שצוה עלינו בתורתו לעשות כך".

רביה"ק גילה לנו בזה דעת תורה אמיתית ביסודי היהדות,
שאעפ"י ש"דרך-ארץ קדמה לתורה", עכ"ז לאחר שנתנה
תורה, חזרה דרך-ארץ להתעלות ולהיות להלכות וגופי
תורה, ומאז קבלת-התורה הרי הם ענין אחר לגמרי מסתם
הנהגות דרך-ארץ.

ולכן דיין רביז"ל בלשונו הק' ואמר "ישראל עם קדוש,
אפילו אלו המצוות שהם מצד דרך-ארץ כו' אין עושים
מחמת דרך-ארץ מצד חיוב השכל והיושר, רק מגורת
המלך הבורא יתברך שמו". כי קדושה עניינה פרישות,
וכמ"ש חז"ל עה"פ (ויקרא י"ב) "קדושים תהיו, הו פרושים",
כי בני ישראל מופרשים ומובדלים מן העכו"ם, כיון שכל
ביאתנו לעוה"ז היא כדי להמליך אותו ית', ע"כ אצלנו גם
הנהגות של דרך-ארץ הם גופי תורה.

וכן כתב רביז"ל בשיר נעים הנדפס בתחילת ספר לקו"מ
"נימוסי הדתות לא ישוו לדתינו, חכמיהם ברו מלבם נימוסים
בשכלם האנושי, משה עלה למרום וענן לבושו וכו'", עיי"ש.

(כדת נפש משיבת - מאמר דרך ארץ קדמה לתורה)

חסד הוא

במדרש (בראשית רבה ג) מובא ענין זה בהא דאיתא שהקדוש
ברוך הוא היה בונה עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו,
אמר דין הניין לי וכו' - והיינו שטרם הבנין היה מוכרח
להיות תחילה שבירה וחורבן. וסוד זה של שבירת הכלים
ותיקונם פותר את כל שאלות הבריאה ורזיה.

הנה התיקון והבריאה שלאחר השבירה נוצרו מחלקי האור
שלא נשתברו, כי תמיד גם לאחר השבירה, נשארו נקודות
של אור שלא נשברו... ועל ידי החלקי אור שלהם שלא
נשברו - על ידם תוקנו שוב העולמות מחדש. וזה ביאור
דברי רבינו בליקוטי מוה"ר"ן (סי' לד) המדבר שם משבירת
כלי החסד - מביא מע"ז שער שבירת הכלים (פרק ג) שאור
החסד נשאר ביסוד דאצילות, כלומר במקום ספירות יסוד
דאצילות, וכל דבר שלא נפל מעולם האצילות לא חל
עליו שם שבירה אם שהיה לו שם ירידה, כמוכא בע"ת.
אמנם "כלי החסד" נפלא אל בינה דבריאה... ומזה נתהוו
הקליפות שהם אהבות טמאות ורעות, חרפות ובזיונות. וזה
שתרגם אונקלוס על הפסוק (בראשית לד) כי חרפה היא לנו
- ארי "חסודא" הוא לנו, ובפרשת איסורי העריות (ויקרא כ
ז), על תיבת "חסד" הוא מתרגמינן "קלנא", היינו קלון
ובושה. כי החרפה, היינו ערלת לב, היינו אהבות רעות
נעשה משבירת כלי החסד, וז"ס חרפה שברה לבי (תהלים
סו) ועין שם (ליקו"מ סי' ל"ד).

(לקט אמרים ח"ב - מאמר יאוש אינו בעולם כלל)

שבת - תשובה מאהבה

מאהבה! וכאשר האדם שומר שבת ונכלל בו, הוא זוכה למחילת עוונות לגמרי!

רפואת הנפש והגוף

ורביה"ק אכן ממשיך שם בתורה נ"ח לבאר מאמה"כ (ישעיהו ו'): "וְשַׁבְתָּ וְרָפְאָ לְךָ", שע"י יושב - שבת - זוכים לרפואה! רפואת הנפש ורפואת הגוף, "רַק שְׁבַתוֹ יִתֵּן" - היינו, ההשפעות של שבת הוא שבת "וְרָפְאָ יִרְפְּאָ!" ולפי הנ"ל הוא ממש הפלא ופלא! שע"י שבת אכן זוכין לרפואה, זוכים למחילת עוונות ללא צורך במכות ויסורים, בלי ד' חילוקי כפרה!

והוא כפי שרביה"ק מבאר שם, ש'שבת' הוא לשון 'תשובה' - "ושבת עד ה' אלוקיך!" תשובה עילאה, גאר א הויכע תשובה! וזוכים לזה ע"י עצם שמירת שבת כהלכתה! ע"י האמונה של השבת! ע"י הרצון להיכלל בקדושת שבת!

תשובה מביאה חיים אמיתיים

ובתורה ע"ב (תניינא) אומר רביה"ק כואת: "כי עיקר התשובה היא על ידי הבושה". כי כאשר האדם מכיר בגדולת הבורא הוא מתמלא בושה גדולה על שחטא נגדו יתברך, והו תשובה של השגות אלקות!

וממשיך רביה"ק לאמר: "ותשובה הוא בחינת חיים, בחינת 'הַשִּׁיבוּ וְחַיִּי' (יחזקאל יח, לב)". והשיבו' היינו תשובה, וכאשר האדם שב בתשובה הוא מקבל השגה עילאה יותר בגדולת הבורא, שהו עצם החיים - דאס איז 'חיים', אט דאס איז לעבן!

כי אליבא דאמת הפירוש האמתי לבינת 'חיים' הוא להשיג את הבורא ב"ה! ליהנות מזיו השכינה! זה נקרא חיים - לא זולתו! חוץ מזה אין שום דבר שנקרא חיים! וכל מה שנקרא בשם 'חיים' הוא רק שם המושאל מהחיים האמיתיים, שהוא "וְאֵתֶם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלֶכֶם חַיִּים!"

והוא ענין שבת: "בחינת חיים נצחיים של עולם הבא, בחינת 'שבת', בחינת 'טועמיה חיים זכו'". שכאשר טועמים טעמו של שבת, כאשר משיגים קצת קדושת והתעוררות שבת, או "חיים זכו", זוכים לחיים אמיתיים, חיים נצחיים, עולם הבא!

ומסיים רביה"ק: "זוה, בראשית, ירא בשת, ירא שבת" (תיקוני זוהר ד' טו). דהיינו, הוא יראה עילאה, יראה של בושה: "כי היראה והבושה, דהיינו בחינת תשובה" - כי הבושה הוא מחמת המעשים וההשגות של קטנות הדעת שהיה מקודם, ותשובה זו - "הוא בחינת שבת, בחינת חיים נצחיים של עולם הבא" - והו 'שבת'! אלו הם חיים נצחיים! 'יראה' הבאה מתוך בושה מרוממות גדולת הבורא, זו 'יראת הרוממות', יראה של שבת, שהוא סמוך ממש ל'תשובה מאהבה'!

שמו, ומכיוון שעולם הבא הוא כולו שבת, ושבת ענינו התשובה, נמצא שבכל עת ישיגו שם השגה נוספת וגבוהה בגדולת הבורא, וממילא יתביישו בהשגה הקודמת ויחזרו שוב בתשובה נעלה יותר, והיינו 'תשובה על תשובה'!

בלי חילוקי כפרה

ועלינו להתבונן בזה, שכאשר רביה"ק משווה ענין התשובה לשבת, הרי זה אומר שהוא ענין תשובה נעלית וגבוהה מאוד; תשובה גאר אויף א הויכן אופן! והוא כענין שאמרו בגמרא (שבת ק"ח ע"ב): "אמר רב חייה בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המשומר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו!" ובט"ז (א"ח ריש סימן רמ"ב) מבואר שהחידוש בזה הוא,

לאחר התשובה, הוא מתבונן בדעתו לפני מי חטא והענין פניו נגדו, לפני מלך גדול ונורא, והלא איך היתה נראית התשובה שחזר בראשונה, וממילא הוא מתמלא בבושה ...

שעל אף שאמרו (יומא פ"ו ע"א) שישנם ד' חילוקי כפרה, ועבר על כריתות ומיתות ב"ד תשובה תולה ומיתה ממרקת, "קמ"ל כאן דאם בעשותו תשובה שומר שבת כהלכתו מהני תשובה שיהא נמחל לו".

ויש להסמיק לזה מה שרביה"ק מבאר בתורה נ"ח (קמא), ששבת הוא 'תשובה מאהבה', שבת הוא 'עונג', 'אהבה בתענוגים'. ובספח"ק "בני יששכר" (מאמרי חודש תשרי - ד אות ל"ט) מביא בשם החיד"א (ראה חומת אנך תהלים קג, א), שכאשר האדם חוזר בתשובה ע"י תשובה מאהבה אז אין ד' חילוקי כפרה, ויש לציין מה שמסיים שם הבני יששכר בלשון מופלא על פסק זה שמביא החיד"א: "כתב כן (החיד"א) בשם גדולי הקדמונים ולא נודע לי מקומו איה, וסוגיות הש"ס לא נודעו במסילות הללו, אבל כיון שפסק כן רב מובהק בדורו בבית דין של מטה, פוסקין כן להלכה בבית דין של מעלה". ובאמת מצינו להדיא בספר "חרדים" (ראה פרק ס"ה) שכתב מפורש שע"י תשובה מאהבה זוכים למחילת עוונות בלי ד' חילוקי כפרה.

על כל פנים, בזה מובן למה ע"י שבת זוכים למחילת עוונות אפילו בלי ד' חילוקי כפרה, כי מכיוון ששבת הוא בחינת תשובה על תשובה, הרי זה ממש תשובה מאהבה על ההשגה הקודמת, ולכן יש בזה מחילת עוונות בלי ד' חילוקי כפרה, כי שבת בעצמו הוא תשובה

"ושבת - עד ה' אלוקיך!"

רביה"ק מגלה לנו עומק ענין שבת קודש והשגת התשובה עילאה שזוכים או, וול"ק (ליקו"מ סי' ו', בא"ד): "ואפילו אם יודע אדם בעצמו, שעשה תשובה שלימה, אעפ"כ צריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה. כי מתחילה כשעשה תשובה עשה לפי השגתו, ואח"כ בודאי כשעושה תשובה, בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם יתברך. נמצא לפי השגתו משיג עכשיו, בודאי השגתו הראשונה הוא בבחינת גשמיות. נמצא, שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה, על שהתגשם את רוממות אלקותו. זה בחינת עולם הבא, שיהיה כולו שבת, היינו כולו תשובה, כמ"ש (דברים ל'): "ושבת עד ה' אלוקיך", כי עיקר עולם הבא הוא השגת אלקותו, כמ"ש (ירמיהו ל"א): "וידעו אותי למקטנם ועד גדולם". נמצא בכל עת שישגו השגה יתירה, אזי יעשו תשובה על ההשגה הראשונה".

והיינו, שיש ענין של 'תשובה על תשובה'. והוא שכאשר האדם מתעורר לשוב בתשובה, אזי הוא מקבל ע"י הארה מלמעלה, הוא מתקרב להש"ת בהשגה גבוהה יותר, ואז לאחר התשובה, הוא מתבונן בדעתו לפני מי חטא והענין פניו נגדו, לפני מלך גדול ונורא, והלא איך היתה נראית התשובה שחזר בראשונה, וממילא הוא מתמלא בבושה על תשובתו הראשונה שהיתה בקטנות המוחין, וע"י זה חוזר בתשובה על התשובה הראשונה.

וזהו מדריגה נעלית וגבוהה, כשהאדם זוכה להתקרב להש"ת ומתחיל להשיג קצת בגדולתו יתברך שמו, ואז הוא פשוט מתמלא בבושה גדולה על תשובתו הראשונה, איך הענין פניו לשוב בתשובה בקטנות המוחין כל כך; 'פארוואס האב איך תשובה געטוהן מיט אזא קליינעם מח? דאס איז א דרגא דאס איז א דרגא!

ודרגא זו של הוא מעין 'עולם הבא' - וכלשונו הקדוש של רביה"ק: "זוה בחינת עולם הבא שיהיה כולו שבת!" - כי עוה"ב נקרא 'יום שכולו שבת'; ולפירושו של רביה"ק הכוונה 'כולו שבת' היינו 'כולו תשובה'. כי שבת הוא ענין תשובה כמאה"כ: "וְשַׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ". ו'שבת' הוא 'שבת'; פירושו של 'שבת' הוא 'לשוב' - ז"ך אומקערן. וכמובא בספח"ק ששבת הוא ענין לשוב אל השורש ממנו נחצבה נשמת ישראל! אט דאס איז שבת!

וממשיך רביה"ק לבאר באיזה בחינה דומה התשובה על תשובה לעוה"ב: "כי עיקר עולם הבא הוא השגת אלקותו, כמ"ש: "וידעו אותי למקטנם ועד גדולם". נמצא בכל עת שישגו השגה יתירה, אזי יעשו תשובה על ההשגה הראשונה". דהיינו, 'עיקר עולם הבא' הוא 'השגת אלקותו' - לזכות להשיג גדולתו יתברך

אל תתן למצבך הירוד לבלבל לך את התורה

ב"ה יום ב' לסדר בשלח י"ב שבט תש"ל פעה"ק ירושלים ת"ו בב"א

שנתלבש בלבושי התורה ועי"זו אנו מתקנים את עצמינו ואת דעתנו.

אמרתי כבר לפני זמן רב, ואולי כבר שמעת ממני, ע"פ מה שכתב רבינו הק' בסוף סי' כט, על הפסוק (שופטים טו, יט) "שבע מחלפות ראשו" (הנאמר אצל שמשון הגבור), שזה בחי' השבע מיני מחשבות שחולפין ועוברין בהמות, וזה נעשה כפי מדרגת האדם איך שהוא אוהו בהשבע מדות ע"ש.

ואני מוסיף ע"ז משל; שהנה הכעסן עוברות עליו מחשבות של כעס ואכזריות, ובעל גאווה עוברות עליו תמיד מחשבות של גאווה, וכן בעל תאוה. כל אחד איך שהוא אוהו בהמדות כך הולכות וחולפות עליו המחשבות. ואמרתי ע"ז שרואים ואת במציאות, כי כשאומרים לאדם ענין מסויים מעניני העולם, ואם זה מתאים לתאודיו הוא מבין תיכף את הענין בטוב טעם, ואע"פ שיש על זה כמה סתירות ופירויות, אינו מרגיש בהן, מכיון שזה מתאים לתאודיו.

אבל אם אומרים לאדם איזה דבר מהתורה הקדושה הבאה מקדושתו יתברך מגניו מרומים, אזי קשה לו להבינו מרוב הקליפות והרע הסובבים אותו ונדבקו בו. ועי"ז שמתייגעים ומבטלים את עצמינו לדעת התורה הקדושה, עי"ז ממילא מזדככים אנו מהקליפות ונתתקן המוח להיות דומה לדעת התורה הקדושה, וממילא יוכל להבין את הנאמר לו.

[...] ה' ימלא את כל משאלות לבבך לטובה ולברכה בנחת ובנקל, ותראו מלא הפנים נחת מכל יוצאי חלצכם.

הדו"ש וטובך בלב ונפש הפצה

יעקב מאיר שכתער

אל כבוד ידיד נפשי ולבבי האברך היקר... שליט"א מכתבך הגיעני.

מה ששאלת בענין דוד ובת שבע, אקדים לך [...] אני אמרתי פעם, שכל אחד מביט על עצמו כפי שהוא לומד את התורה. כי הנה מצינו בירושלמי על אחד האמוראים שנתן תודה להראש שלו, שכשהיה מגיע למודים הוא כורע מעצמו. וראיתי בספר "יושר דברי אמת" מהרה"ק ר' פייביש מזבאריו, מתלמידי המגיד ממעורטיש ז"ע, שמפרש את הירושלמי באופן כזה: כי האמורא הזה היה מתפלל בהתפשטות הגשמיות כחסידי הראשונים, ונתבטל כל גשמיותו מרוב הדביקות, ואעפ"כ כשהיה מגיע למודים היה כורע, והיה מתמיה על עצמו איך הוא כורע במודים, הלא הוא בהתפשטות הגשמיות, ועל זה נתן תודה לראש. כך מפרש הצדיק מזבאריו הנ"ל את הירושלמי.

והנה בדרך כלל דברי הירושלמי הללו תמוהים בעיני העולם, וזאת מפני שכל אחד לומד את הירושלמי כפי מדרגת עצמו; יש שעומד בשמונה עשרה והמחשבה פורחת לשטותים והבלים, ופתאום בהגיעו למודים כורע הראש את עצמו מאליו, והתמיהה אצלו היא גדולה, למה יש להודות עי"ז... ואילו הצדיק הנ"ל שהיה כאמור מגדולי צדיקי דורו, מחבורת תלמידי המגיד ממעורטיש ז"ע, שהיו מתפללים בהתפשטות הגשמיות, לכן הבין את הירושלמי מדוע הוא זקוק לתודה, ולכן לא היה תמוה בעיניו הירושלמי.

כי התורה היא סם חיים וסם מות (יומא עב ע"ב). וכל אחד איך שמתנהג כך הוא מרגיש את התורה. ועיקר תקותינו אנו על ידי שלומדים באמונה, עי"ז מתקשרין עם הדעת האמיתי העליון

סיפורים ולקחיהם | מאת מו"ר שליט"א

נפשות חסידי

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א | ניצוץ אחד!

יום חשש וחומרא חדשה, עד שהגיע למסקנא שהתפילין שלו פסולים לחלוטין. העצבנות הזאת נמשכה אצלו במשך כחצי שנה, כאשר מיום ליום היא החמירה יותר ויותר - כי בשעת הצורך הופך היצה"ר ללמדן וגאון עצום להמציא חומרות כאלו - עד שבסופו של דבר מרוב עצבות ועגמת-נפש נהיה לו כל כך מר להסתכל על התפילין, והפסיק להניחן לגמרי רח"ל.

תארו לעצמכם לאן הגיע אותו אדם, לאן הוא נפל, מה נעשה עם אדם שכזה - זה הוא היצר הרע המתלבש במצוות בהתגלמותו, עלינו להיזהר ולהישמר ממנו ולקיים את המצוות בשמחה.

לפעמים היצה"ר מתלבש במצוות ע"י שלוקח יהודי יר"ש ומכניס בו שאיפה ל'שלימות' שאינה לפי כחו, מוסיף הוא לו חומרות וחששות יתירות, מעוות את מוחו לחשוב שמצוה זו אינה כדבעי וכי ומשליט עליו עצבות ומרה-שחורה.

סיפר לי הרה"ח ר' גדליה קעניג זצ"ל, שהיה אחד שהתחילו להתעורר אצלו 'חששות' על התפילין שלו, החל מחששות על ריבוע התפילין שאינו כראוי, ועבר לרצועות, לגידין, לשחרות של התפילין, גם לתוך הפרשיות נכנסו החומרות, לתיבות, לאותיות ולתנין, כאשר חדשים לבקרים, התעוררו אצלו חששות על כשרות התפילין, כל

מתלבש במצוות

עצם ימי הספירה הם רצונות - ויש לבטא בפה את הרצונות וכיסופין לקבלת התורה